

ZAKLADAJÚCE OSOBNOSTI, PERIPETIE A PONAUCENIA Z NOVODOBÉHO VÝVOJA PSYCHOLÓGIE NA SLOVENSKU

V dňoch 24. a 25. marca 1993 sa v Bratislave konala konferencia **Zakladajúce osobnosti, peripetie a poučenia z novodobého vývoja psychológie na Slovensku**, ktorú usporiadal Ústav experimentálnej psychológie SAV v Bratislave.

Konferencie sa zúčastnilo 53 psychológov z celého Slovenska a nechýbali ani hostia z Českej republiky. V priebehu prvého dňa rokovania konferencie odznelo 19 referátov a v druhom dni 13 referátov s bohatými diskusiami.

Dopoludňajšie rokovanie prvého dňa bolo zamerané viac historicky a najmä s akcentom na význam a dosah práce *prof. Dr. Antona Jurovského, Dr.Sc.*, ktorý by sa v marci tohto roku bol dožil 85 rokov, na rozvoj psychológie na Slovensku.

D. Kováč sa v úvodnom referáte zamerával na zodpovedanie otázky – Načo sú nám a iným dejiny novovekej psychológie?

Referát *J. Košču* zviditeľnil etablovanie psychológie na Slovensku a zakladajúce osobnosti. Príspevok *J. Hvozďika* bol ladený v intenciách sebareflexie vývoja slovenskej psychológie v rokoch 1945-1989. *M. Jurčová* zdôraznila význam tvorivosti i v súčasných podmienkach a zamerala sa na prvé kroky, rozvoj, smerovanie kreatológie na Slovensku. *M. Frankovský* a *J. Výrost* sa venovali problematike rozvoja sociálnej psychológie na Slovensku. Odznel i zaujímavý príspevok nášho rodáka, psychológa, žijúceho v zahraničí – *J. Brožeka*, prednesený síce sprostredkované – *D. Kováčom*, ktorý reprezentoval pohľad na psychológiu v Česko-Slovensku spoza oceána.

V bloku venovanom A. Jurovskému odzneli referáty:

V. Kováliková: Anton Jurovský v slovenskej psychológii; *O. Kondáš*: Počiatky špecializovanej prípravy psychológov - pokus o rekonštrukciu koncepcie prof. A. Jurovského po súčasnosť; *E. Šimová*: Otec a matka v rodine - od A. Jurovského po súčasnosť; *D. Kopasová*: Anton Jurovský – život, dielo, spomienky a význam jeho práce pre rozvoj psychológie na Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie;

J. Daniel: Pôsobenie prof. A. Jurovského na Výskumnom ústave práce. Takže súčasní psychológovia, najmä mladší kolegovia mali možnosť spoznať A. Jurovského ako priekopníka, pioniera psychológie na Slovensku.

Ďalší blok referátov sa niesol v znamení vývinu a rozvoja experimentálnej psychológie na Slovensku a na jednotlivých psychologických pracoviskách na Slovensku. *M. Stríženec* sa zamerával všeobecnejšie – na doterajšie zameranie experimentálnej psychológie na Slovensku. *K. Adamovič* sa venoval problematike laboratórneho výskumu na Psychologickej výchovnej klinike a vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie. *A. Potašová* zdôraznila miesto experimentu v psychologickom výskume.

Samostatným referátom, jediným, ktorý tvoril ďalší blok, bol vstup *V. Dočkala*, ktorý sa zamerával na problém neustáleho zápasu o prežitie psychológov s mocou, či už za obdobie totality, ale i v súčasnosti v cause VÚDPaP.

V bloku Psychológia v našom živote, sa vo všeobecnej rozprave diskutovalo v intenciách vstupných informácií *Š. Matulu* a *M. Košču* o Peripetiách a stave procesu legislatívy psychológie na Slovensku. Zaujímavé a skutočne aktuálne informácie odzneli v referátoch *I. Szabóa* a *I. Ruisela*, ktorí sa zamerali na problém neodborníkov, nepsychológov, vydávajúcich sa za psychológov, s centrálnou myšlienkou, že prestíž vedy v súčasnosti klesá. Treba preto i psychológiu ako vedu o človeku propagovať a vytrvalo sa snažiť o legislatívne schválenie návrhu zákona o psychologickej komore. Dokedy nebude schválený zákon o psychologickej komore, nemôžeme právne chrániť ani človeka-klienta, ani psychológiu ako profesiu. Zaznela ešte jedna vážna myšlienka, či memento, aby sme my, psychológovia nevybíjali svoju energiu v zápasoch psychológov samých medzi sebou.

Druhý deň konferencie začal reminiscenciou - spomienkou na už nežijúcich kolegov – psychológov, z hľadiska ich prínosu pre rozvoj psychológie.

gie na Slovensku. Tento blok stručných referátov moderoval L. Ďurič. Stručné portréty kolegov, ktorí už nie sú medzi nami pripravili: O. Árochová, J. Boroš, V. Dočkal, L. Ďurič, I. Glazerová, O. Halmiová, L. Klindová, O. Kondáš, V. Kováliková, M. Kubalák. V týchto referátoch sme si pripomenuli život a psychologickú prácu: J. Čečetku, J. Marka, M. Wenera, F. Rudaša, J. Gaňu, I. Pikalu, M. Vároša, I. Šípoša, M. Jurču, M. Milana, E. Janušku, J. Ondrejku, S. Dorniča, M. Pavlovkina, M. Bandžejovej, E. Petrekovej, M. Cibulovej-Karobeliovej, J. Kuruca, V. Paškovej.

Posledný blok referátov na konferencii bol venovaný kontaktom a spolužitiu s českou psychológiou. Odznali tu veľmi zaujímavé referáty. Referát J. Viewegha z ČSAV z Brna bol venovaný osobnosti nestora českej psychológie V. Chmelařovi. Zblížili sme sa s ním nielen ako so žiakom Wundta, výskumníkom, ktorý sa venoval problematike percepcie, pamäti, poznávacím procesom, ale spoznali sme ho i ako človeka kompromisov, človeka s úctou k autoritám, bádateľa detailov, bádateľa Fechnerovského typu a človeka s blízkym vzťahom k Slovensku a Slovákom.

Spoločný a veľmi aktuálny referát vzhľadom k súčasným podmienkam predniesli J. Ferjenčík a J. Hoskovec **K vzťahom medzi Slováckmi a Čechmi z psychologického hľadiska: znalosti**

a postoje vysokoškolských študentov, ktorý symbolizuje úzku spoluprácu Košíc a Prahy, ešte presnejšie vzájomné porovnanie Slovenska a Česka. Išlo o porovnávanie sémantických obrazov u študentov psychológie v Košiciach a v Prahe, v tom zmysle, ako vysokoškolskí oboch národov vidia a vnímajú sami seba a seba navzájom.

Konferenciu uzavrel posledným referátom V. Dočkal, ktorý sa zamerával na analýzu československej spolupráce pri štúdiu a starostlivosti o nadané deti. Analyzoval i prácu a perspektívy Spoločnosti pro talent a nadání a Česko-Slovenskej spoločnosti pre nadané deti.

Záver konferencie formuloval a konferenciu ukončil D. Kováč.

Možno konštatovať, že usporiadanie konferencie bolo rozhodne prínosom. Najmä preto, lebo sebavnímanie, monitorovanie a sebahodnotenie vlastného odboru, v našom prípade psychológie, je jedným z nevyhnutných predpokladov jej rozvíjania. Ide aj o to, že znalosti z vývoja vlastného odboru sú do určitej miery parciálne. A práve vzájomná diskusia doplnila naše poznatky o nové fakty a objasnili sa mnohé okolnosti zápasu psychológov a psychológie s mocou vôbec.

Dorota Kopasová